

Vírípai

Ísu kwíyómpa'a irówana Póro moórá-kwaai aiyayaan-umai sísamaivakemba kaer-íyá'iyó. miráumai-ima maisuwéna maanáimbá agaimái Vírípai-naoraa-kwaasitopa'a agaimái tuwówana moóráwai maimaéna mátmakaiye. Póro áséi-kwasai kosimátimuwasa isésa áraire sésa Ísunka'a aráápamai méraawe. mináimbá aantá-kwaasi táái-auvaivimba 16:11-40-vimba kwáyáiyé. Póro ó'on-o'on-daopa'a Ísun-aaí simátíma'mae iyúnkakemba Árómáa-naopa'a ándáva'a ánkarrowana máyowasa Vírípai-naoraa-kwaasi Póromba áwa'naa esa évakataantaa'a ámúwana súwi séna maanáimbá agaimarówana mátmakaiye.

1 ¹kemá Póro maanáimbá maanáúváívimbá agaimaráúmpo ísáaro. Tímóti kesé máyáísakai Ísu Káráisítina mayái-kwáásíráí úye. Vírípai-naopakewai Ísóigona kwaási Ísu Káráisítiye tarúmai máyáawaiye keinárawaka'a kárákwiraawaiye kwétuwa'naa-owaiye maanáimbá ísáaro. ²Áánútu kentáásivowae Ísóigo Ísu Káráisítiye úwoi túwa'naa esarai paru kwéumatinkaayantave'a námúnaa kwésune.

³keinárawatave'a imáyáa únda-tawai Áánútumpa'a súwi kwésune.

⁴keinárawatave'a Áánútumpa'a námúnaa sún-da-tawai aasiyaasi sirunkó kawé'á kwéiyé. ⁵aiva'á Áánútuna áséi-kwasai simátimuna'a isé'a súwa'naa umai kwésimatima'mae kwéiyé'a ívékwara'a kwésimatimentave'a mindáyave'a Áánútumpa'a súwi kwésune.

⁶Áánútu kentirumpimbá kawé'-má'yáígóná ááimba ásámai maimaé kwéiyena ívékwara'a kwéiyimba póna Ísu Káráisiti kumínda-tawai minkáwé'-má'yái ánásaniye. mináimbá ísaraumne. ⁷Ísu Káráisitin-aaí simátímakaundarakemba ándáva'a sínkaraawa'a máyaundavakenkwara'a áséi-kwasai kwésimatime'a miwí táái anondá kwésimatimunana Áánútu úwoi kwésuwa'naa-ena keinárawakwara'a úwoi kwétuwa'naa-isa'a pó'a Áánútu kentirumpimbá kawé'-má'yái maimaé kwéiyiye-imayaa únda mindá kawé'án-iye. kentí imáyáa kwéundayave'a mirán-áimbá kwésune. ⁸imáyáamo tímakaunda íma kesí imáyáavinkene su'mainivo Ísu Káráisítina imáyáavinken-aimba tímakaunda árair-aimba isaná Áánútu suwánaraiye.

⁹maanáintávé'a Áánútumpa'a námúnaa simátinkanaumne. imáyáa tíma'mae kwénaae'a kawé-tántá'á awáné'a kawerí'a é'a ¹⁰amápa-

tantaa'a taainkaa'a é'a kawe-tántáá'á awáné'a kawer-ámbá kwaré'a Ísu Káráísiti kumínda-tawai kawe'á umái méwana kentí sáwí-meyamba íma kwáyainana ¹¹Ísu Káráísiti imáyáa timína'a kawer-úramba umái méwasa tuwánésa mirámó iyamba Áánútu áwí'a mósá marésa súwi sénááontave'a mindáyave'a námúnaa kwésune.

¹²kesí kwaásiyono maisáaro. umbai-yántáá'á kesópa'a tiráimba mindáyavesa sáwíva-kwaasi áséi-kwasai ísaraawe. ¹³Ísu Káráisitín-aai simátímakaundarakemba ándáva'a sínkaraawasa kenká'á kárákwiraawaiye évakarawaiye Ísu Káráisitín-aai ísaraawe. ¹⁴ándáva'a máyaunda mindáyavena Ísóigo kentáási kwaási sáwíva'a asirayámbá tímísana íma táá'a kaisasá Áánútun-aai asiramái kwésimatima'mae kwégoe.

¹⁵súwí'a kwáyaintavesa évakarawai tirumbá sáwí'a ésa kentávésa kwenáwí'a kumíníye sésa Ísu Káráisitín-aai kwésimatimembanivo évakarawai kawer-ímáyáávínkémbá Káráisitín-aai kwésimatimewe. ¹⁶áséi-kwasai simátimé'a miwí táái anondá sénaundayavena Áánútu owé sisasá ándáva'a sínkaraawe. ándáva'o máyaunda-aimba évakarawai ísésa imáyáa umásinkesa Ísu Káráisitín-aai kwésimatimewe. ¹⁷évakarawai íma kawer-ímáyáávínkémbán-ivo sáwí-imayaa tokésa sésa Ísu Káráisitín-aaimo simátíméndamo ésa kesúya maé iyónááowe sésa Ísu Káráisitín-aai kwésimatimewe. kentávésa sésa ándáva'a ména isáínana arunkó umbaí táníye sésa Káráisitín-aai kwésimatimewe. ¹⁸mindáyave'a íma anón-imayaa kwéune. kawer-ímáyáávínkémbá Káráisitín-aai kwésimatimewana sirunkó kawe'á kwéivo sáwí-imayaa tokáawaigwara'a Káráisitín-aai kwésimatimewana úwoi sirunkó kawe'á kwéiye.

¹⁹Áánútumpa'a námúnaa kwésewana póna Ísu Káráisitín-amanko kwésuwa'naa-isasa ayúsinkanaaombo isáúnda sirunkó kawe'á kwéiye. ²⁰sínkamiyara puwónaum. úwoi ménaumno. mindáyave'a timu'maké'a námúnaa sé'a Ísu Káráisitintave'a íma sigaeyávé'a é'a íma sáá'a káína'a asiramái Ísu Káráísiti áwí'a mósá maránaumne. mirá úmae kwéiyundantemba Káráísiti áwí'a mósá maránae sé'a máyaundanivo puwé'o kwíyómpa'o iyóna marapá'ó máyaandawaimba usáyaitanaumne. ²²marapá'ó úwoimo mé'o é'a áúgwara'-mayai mayánaumne. úwoimo máéndayavena siráái táínana puwónaundayavena siráái táínana mirá ína'a mirámó ónaundawaimba íma ísaraumne. ²³minkáér-ímáyááo kembá kwétavisíye. puwé'a kwíyómpa'a Káráísitiye ménaundayavena usáyaitarain-tantaa'a póna siráái kwétaivo ²⁴marapá'ó maúndamo é'a kawe'á umái kembá túwa'naa únda póna kawe'á íníye. ²⁵mináímbá árair-aimba isa'á isáúnda pó'a marapá'á mé'a keinárawate koménaunda Áánútun-aaiyave'a áraire símae iyónana tirunkó kawe'á ínimba mináímbá ísaraumne. ²⁶keinárawate ókwara'a koménaundayave'a kentávé'a imáyáa é'a Ísu Káráísiti áwí'a mósá maránaáowe.

²⁷moórá-aimba asiramái simátíménda ísáaro. kawe'á umái mé'a Ísu Káráisitina áseí-aimba mósá maráiyasa tuwánanaowe. mirámó íya'o é'a maanká'á mé'a isánaumno. kentópa'a komé'a tuwánanaumo. íma isáúmne. maarán-áimbá isánaundayavaiye sé'a kwésimatimune. mimbórá-ímáyáá é'a asiramái mé'a tiyáántámbo kwimái asiramái mé'a áseí-kwasai simátíma'mae'a kwíyasa mináintávésa évakarawai áraire sénááowe. ²⁸kentí namuro-kwáásí túranka'a íma moórá-yantaatavena táá'a kánímbo pósa keinárawatavesa sésa Áánútu kwená aampa'á mótínkaraisasa máyáawe-imayaa ésa kesávésa Áánútuna némpata maí'maita kwéune-imayaa ónááowe. ²⁹Áánútu imáyáa tímísa'a Ísu Káráisitina-aaiyave'a áraire siráawe. Áánútu íma tíyótaasa isa'á keinárawa'a Ísu Káráisitina kwaási-i'a onkákémbá tí'o iní'a kwéumatinkaawe. ³⁰ááema Ísu Káráisitina mayái siyáántámbo kwimáimo mayááwánda á'a suwánaraamba ívékwara'a mirámó únda kwéise'a tiyáántámbo kwimái kwémayaawe.

**Káráisiti Áánútu aísamaivimba máyowana
áwí'a anómbo umánkarain-kwasai.**

2 ¹Ísu Káráisitiyemo tarúmaimo máyáamba kwemá kwétiravayaiye. Áánútumo kwenarumbó tímakaimba asirayámbá tímakaiye. Áánútun-amankomo arumbó tímakaimba moórávimba máyáawe. tirumbá umátínkáva'a kwénaae'a túwa'naa umai máyáawe. mirámó íya'o é'a ²mimbórá-ímáyáá umái mé'a moórá-tirumba ma'mái mé'a kentirumbó tíma'mae'o naaiyamba sirunkó anón-kawe'a ínfyé. ³mayáímó kwémayaamba íma kentúma maé iyé'a kesúwí'a maimaé iyígwáe íma sé'a Áánútu aísamaivimba mé'a ó'owiyave'a sé'a kentáá usáyaaitaraawe seró. ⁴íma kesáváiyé su'mai túwa'naa e'a amáparawai túwa'naa oro. ⁵Ísu Káráisitimo imáyáamo intembá maarán-ímáyáá oro.

⁶ Ísu Káráisiti Áánúturaamba umái ména kwená asirayánkómó intembá umái ména minásráyámbá íma tokéna ⁷ívátuwena umarankáání'a mórun-úwana moórá-ininko marankówana anón-éna kwayó-kwáásíráámbá umái ména ⁸kwaásiraamba umái máyowasa awánowana Áánútu aísamaivimba kumbéna puwínín-aintavena owé simái kató éna íma úwoi pukáivo sáwí'a ésa taaira'á inkamúwana pukáiyé. ⁹mirá uráintavena Áánútu pukáimpinkemba usásinankena sanaan-úrumba móankena amáparawai túwíka'a kwenáwí'a anómbo umánkowasa ¹⁰pósa Ísu áwí'o tánááombo ésa anómban-iye sésa amáparawai kívaesa kwíyómpakewaiye marapákéwáiyé kwaántái marupákéwáiyé kívairea ¹¹avora'á Ísu Káráisitintavesa sésa Ísóigoman-iye sésa Áánútumba kentáásivowa áwí'a mósá maránááowe.

kwaásivimba sáma kamátinke'a máéro siráin-kwasai.

¹²mindáyave'a kesí kwaásiyo ísáaro. keinárawate máyaawandara'a kesáái ísámae iráantemba ívé'a íma keinárawate máyaundara'a

kesáái isé'a Áánútumo sáwí-imayaa tátokaimpinkemba iyátinkena kawer-ámpá'ó métinkarain-aimba imáyáa é'a kwentávé'a kwée'a kwenáái tuwáúnavo sé'a táátave'a kwée'a asiramái kwená mayái máyáaro. ¹³Áánútu aamoimó kwéim-bayai mayánáe sé'a kwéontavena kentirumpimbá mayái maimaé kwéiyisa'a pó'a táátave'a kwée'a kawer-ámpá'á kwa'maé kwégowe.

¹⁴Íma í'ái tinké'a íma aaisambá tiyé'a miráumai máéro. ¹⁵mirámó é'a kawer-úrumba umái máíyana póna kentí sáwí-meyamba íma kwéniye. marapá'ó sáwí-ambo kwarésamo kae'náé'ó úmae nááón-kwaasivimba keinárawa'a Áánútuna kwaási mé'a sáwí-imayaa kempimbá íma kwáyaina'a pó'a sáma kamátinke'a ¹⁶maí'mai'ó ónááon-aimba kentirumpimbá asiramái tátokaiya'a pó'a Ísu Káráísiti kumíndara'a aamoí é'a sé'a komáyaawanda pó'a maí'mai'ó ónááon-aimba tirumpimbá asiramái tátoraamba pó'a sé'a íma úwoisan-tantaatave'a mayái kwémae'a méraumne sénaumne.

¹⁷Áánútuna aamoi-yántáá'ó áménteni'a umái kwenká'á agevamái máyáawe. Áánútuntavesamo imáyáaamo ésamo ándá-aran-dombo átímaraanteni'a umái kembó sínkamiyanamo kesí naaemó kumína'ó púwónanamo éna ándá-aran-donkaamba kumíníye. mirámó ondamó éna kesirunkó kawé'á ínimba póna kentirunkógwárá'á kawé'á íníye. ¹⁸miráumai kesirunkómó kawé'ó índantemba kentirunkógwárá'á miráumai kawé'á íníye.

Tímótiye Épavarotaitasi miwítí kwaasái.

¹⁹sáwíyanka'a Tímótimba ai'maráanana kentópa'a kwíníntave'a Ísu Káráísitimpa'a námúnaavinkemba kwéaisaa-unda póna kentópa'a kuréna koyauweréna kesópa'a téna kentáái másimasimina'a isé'a aamoí ónaumne. ²⁰kwesé keiráíyé su'mai keinárawatavekai anón-imayaa ékai sékai kawerá umái máya. sáwíra umái máyaa kwésuvo ²¹évakarawai kesávái-ímáyááwé su'mai ésa Ísu Káráísitina imáyáa íma kwéowe. ²²ánivo ááninkomo avowáná mayáímó áwa'naa intembá ásí-kwasaiyavena Tímóti kembá kwésuwa'naa in-áímbá ísaraawe. ²³kesópa'a tínín-tantaa'a amu'ma'mái awáné'a Tímótimba ai'maráanana kentópa'a kwína'a ²⁴kemá sáwíyanka'a kentópa'a kónaundayave'a Ísóigompa'a kwéaisaa-e'a kwéamu'maraumne.

²⁵imáyáa é'a kesí kwaásigo áwí'a Épavarotaitasi ai'maráanana kentópa'a kwíníye. mirá ónaumne kwésune. ai'marówana kesópa'a téna kentáái másimasimena kesí umbai-máyái tagwésuwa'naa-ena kesé asirayám-báyái kwémayaisana ²⁶ái'a isa'á kwenáái ísáawana kwemá iséna anón-imayaa éna sí'ó imbá asóvamasinkain-aimba kosimátimenae simbá pó'a ai'maráanana kwíníye. ²⁷árai'a áí'a isaná puwíndayavena kwéisana Áánútu arumbá umánkena asóvamankaraiye. umbai-yántáá'á

kempímbá kwáyáinka'a póna puwínana ó'on-umbai-yantaa'a tivó séna Áánútu arumbá umásinkena asóvamankaraiye. ²⁸mindáyave'a ai'maráandayave'a aamoí únana kentópa'a kwína'a awáné'a aamoí íya'a íma anón-imayaa ónaumne. ²⁹kentópa'a kwína'a awáné'a aamoí umánke'a Ísóigompa'a súwi síyana tirunkó anón-kawe'a íníye. mirán-kwáási táái mósá máráaro. ³⁰íma kanaán-umai tasúwa'naa ontávéna kentí anondá kwemá téna kovuwúnavo íma simbá úwoi tasúwa'naa ena Ísu Káráísitina mayái kwémayaimba puwíndayavena uráivo kwembá awáné'a kwenáái mósá máráaro.

Káráísitin-aaiyavai áraire sewái arupí-kwaasin-owe siráin-kwasai.

3 ¹kesí kwaásiyono senda-áimbá ísáaro. Ísóigontavena tirunkó kawe'á íno. siráunda-aimbo ókwara'o sénaunda íma sívón-káinana mináínkó kenká'á kárakwiyiniye.

²évakarawai sésa túra'o kárámaimo araa'énamo é'o é'a Áánútuna kwaási-i'a ónááowe kwésevo mináimbá íma ísáaro. miwímá iyánkáán-kwáási sáwí-mayaima kwémayaan-kwaasi tááiman-ivo íma ísáaro. miwí túra'a kárámai araa'éna ésa Áánútuna kwaásiya úne sembánivo ³kesáámá árai'a Áánútuna kwaási-uranta úne. Áánútun-amanko kentáá imáyáa símakaintaveta Áánútuna imáyáa éta áwí'a mósá maréta Ísu Káráisitimba aamoí umánketa kentáási mayáiyávéta íya aamoí kwéeta séta kentáási mayáígó kentáási sáwí-imayaa íma kanaán-umai ánásasuwanivo Ísu Káráísiti kentáási sáwí-imayaa ánásasuwaniye kwésune. ⁴évakarawai sésa kentáási mayáígó kentáási sáwí-imayaa kanaán-umai ánásasuwaniye kwésewe. mináimbó árair-aimbo inkákái kemá kawe'á úsina. kesí imáyáavinkem-bayai anóm-bayaiman-íye siráunda ⁵kesinó masinkówa'a avakaumboé-no'waamba kwaéwánasa súma kárámai araa'éna uráawe. kemá Ísareri aísavutantamba uráundawai é'a Pénisamini-andarakemba ówánasarai kesinóvowi Ípíru-kwaasi-taaivinkemba kwésuya'a mináímpínkémbá siráumne. Yútaa-kwaasiti amáámba amáán-kawaa-kwaasi asiramái kwégwaraamba kemá amáán-kawaa-kwaasiti aambá kwakáumne. ⁶Áánútu aamoí umásinkainkwae kampa'á sé'a Ísuna aampa'á kun-kwáási sáwí'a umátínkarumne. amápar-amaambo kwakáunda suwánésa sésa kawe'á kwéiye siráawe. ⁷mimbáyáiyávé'a kesí imáyáavinkem-bayai anóm-bayaiman-íye siráundanivo minímáyáá ivátuwe'a sé'a Ísu Káráísitin-aaiyave'a áraire sündayave'a ááémo mairáunda-mayaiyave'a úwoisam-bayaiman-íye kwésune. ⁸Ísu Káráísiti kesí Ísóigoe tarúmai máyaunda pó'a sé'a mindá aiva-tántáál'á éna amápa-tantaakomba usáyaaitaraiye. ó'on-tantaatave'a úwoisan-tantaa'an-íye kwésune. Ísu Káráísitintave'a imáyáa é'a sé'a Káráísiti aivarawái isa'á kwesé tarúmai máyaunda pó'a ááémo anóm-bayaimo mairáundayave'a mindá úwoisam-bayaiman-íye sé'a ivátukaumne. ⁹Áánútumo Mósesimbo

simámakain-amaamba kwakáundayavai sé'a mináínkó kawe'á umásinkainana Áánútu kentávéna arupí-kwaasiman-iyé síníyē mirá siráundanivo ívé'a minímáyáá ívátuwe'a sé'a Ísu Káráisitín-aaiyave'a áraire sé'a kwenká'á agevamái máyaundayavéna Áánútu kentávéna arupí-kwaasiman-iyé kwésiyē súnē. mirán-áimbá sirááíma kwétaisa'a máyaumne. ¹⁰Ísu Káráisitintave'a imáyáa únana mirán-ímáyááó anóm̄ba isaná sirááíma kwétaisa'a máyaumne. Ísu Káráisiti pukáimpinkemba usásinena asiramái máyáimba pó'a kemá mirá ónaumne-imayaamo únda sirááíma kwétaiyē. Ísu Káráisitimba áí'a úní'a umánkaraamba pósa kembó sí'ó índai'ó umásinkaiya'ó é'a kwená áíkona ááimba isánáe sé'a kwéunana sirááíma kwétaiyē. Káráisitimo pukáimba kawer-ímáyáá kwéena pukówa'a mirán-ímáyáá ónáe sé'a kwéunana sirááíma kwétaiyē. ¹¹puwónaundavinkemba Áánútu usásisinkaniyē-imayaa kwéunana sirááíma kwétaisa'a amu'maré'a máyaumne.

Póro ayáántán-kwimai mayái mairáin-kwasai.

¹²sirááímo kwétaiyemo sún̄da-aimba Ísu Káráisitina ááimba á'a maisáúmne-imayaa íma kwéune. Ísu Káráisiti kwená kwaási-í'a umásinkena kasenkuí'a íma umásínkaraisa'a mirán-kwáásí aúvóndayave'a asiramái siyáántán-kwimai mayái kwémayaumne. ¹³sirááímo kwétaiyemo sún̄da-aimba á'a maisáúmne-imayaa íma kwé'e'a maará kwéune. amápa-kwaasimo isaaisésaraambo kwégwesamo mimbórá-ímáyáámó kwégwaraantemba kemá mirá kwéune.

kesínaaempa'ó kwáyáin-tantaa'a íma imáyáa é'a aáno paárinin-tantaare su'mai kwégware'a ¹⁴ayááí'v'ó kwáyáim-beyamba mayánáe sé'a kwégwaraumne. Áánútu Ísu Káráisitina mayáíyávéna imáyáa éna séna kwíyómpa'ó maí'mai'ó ónááomba mindá kentí meéyámbán-iyē siráíntave'a mindáyave'a siyáántán-kwimai mayái kwémayaumne.

¹⁵mirán-ímáyáámó úndantemba sáákaevayan-kwaasiya mimbórá-ímáyáá íyataao. évakarawai ó'on-imayaa owaná Áánútu avora'á mirámó kwéowaina ááimba agaráátinkaniyē. ¹⁶Áánútun-aai ísaraamba póna mináínkó kentúra'a kárákwiyina'a máéro.

¹⁷kesí kwaásiyono. úndantemba mirá oro. kesáámó úndantembo kwéon-kwaasi tuwáné'a mirá oro. ¹⁸ááémo símae'ó iráunda-aimbo é'a sirunkó umbá taimbá pó'a ókwará'a simátimé'a sé'a Ísu Káráisiti taaira'á pukáin-aimba évakarawai isésa íma aamoí ésa namuroráání'a kwéowe. ¹⁹toómbó naí-yántáákó áúma mósá marésa tígáemó íí-yántáá'á miwímá íma kwéisasa aamoí kwéesa marapá-tántáátávésawe su'mai imáyáa kwéiyana Áánútu miwímá ánásasuwánivo ²⁰kesáá kwíyómpata uménaunda-kwaasi únanaya Ísóigo Ísu Káráisiti kwíyómpakemba kuména kusiráníntaveta mindáyaveta amu'makáananaya ²¹kuména mararákémbá aamoí-súwawaakomba ó'ora-suwawaata aúsinkaniyē. asirayámbá tokéna

amápa-tantaa'a kanaán-umai kárákwirain-asirayandei kwená ó'oran-
auwawaakaanta kentáásúwawaa'a aúsinkaniye.

kawer-ímáyááwé su'mai úmae iyóro-kwasai.

4 ¹kesí kwaásiyono. kentí imáyáa kwéunda-kwaasiyomban-owe.
Áánútun-aii kosimátímakaundarakemba Áánútunopa'a tiráantavena
sirunkó kawel'á kwéisa'a kotuwánanae sé'a kwéune. Ísóigoe tarúmaimo
máayáamba asiramái máéro.

²kemá Póro kaer-ínínkáí túwí'a Yótiyaawe Síntikite asiramái
simátime'a sé'a Ísóigontavekai imáyáa ékai aaisan-áimbá ivátuwekai
mimbórá-ímáyáá okaiyó kwésune. ³kesémo mimbórá-máyáímó
kwémayaandawai simáménda isaaó. minkáér-ínínkórásarái áséi-
kwasaiyavesarai súwa'naa urááyamba po minínínkáí túwa'naa
inasarái aaisan-áimbá ivátuwesarai mimbórá-ímáyáá okaiyó kwésune.
minínínkáíyé moórawai áwí'a Kérémentiyé évakarawaiye áséi-
kwasaiyavesa kesé asirayám-báyái kwémaesa aúnái'a umái maí'mai'a
ónááowai miwí túwí'a Áánútu kwená aúvái-kwandaavimba agaimakáiyé.

⁴Ísóigoe tarúmaimo máyáamba aasiyaasí tirunkó aamoí íno. ókwarar'a
mináimbá sé'a tirunkó aamoí íno kwésune. ⁵paru umái mé'a túwa'naa
iyamba amáparawai tuwánanaaowe. Ísóigo sáwíyanka'a marapá'á
kumíníyē. ⁶amápa-tantaatave'a íma anón-imayaa é'a Áánútumpa'a
áísaa e'a námúnaa sé'a súwi seró. ⁷mirámó íyanamo éna Áánútu paru
umátinkaniye. Áánútuna parugómá amápa-parugomba usáyaaitaraiye.
Ísu Káráísitiye tarúmaimo máyáamba mimpárúgó tirumpiné imáyáarare
kárákwiyiniye.

⁸kesí kwaásiyono. senda-áimbá ísáaro. árarir-aive aiva-tántáaré
arupí-yantaare kaweré su'mai íí-yántáaré aamoí kwéon-tantaare kasenku-
yántáaré kawer-áimbó kwésen-tantaare áwí'o mósá kwémaraan-tantaare
miráumai-yantaatave'a imáyáa úmae iyóro. ⁹simátímakaunda-aimba
kwéise'a táto'mai kawel'á úmae iyóro. máyáímó mairáunda suwánaraavo
mirá úmae iyóro. mirámó íyanamo éna Áánútu paru umátinkena
keinárawate méníyē.

súwa'naa owe séna Póro súwi siráin-kwasai.

¹⁰ááema kentávé'a imáyáa uráamba súwa'naa ónááon-amba íma
kwaémáimbanivo ívé'a kwésuwa'naa-on-amba kwáyáísa'a kwésuwa'naa-
owana sirunkó aamoí kwéisa'a Ísóigompa'a súwi kwésune. ¹¹ímo
makáunda-yantaatavena íma sirunkó sáwí'a kwéiyē. sáwíva-tantaa'o
makáunda-tawai kanaawé sé'a sáwíva-tantaa'o ímo makáunda-tawai úwoi
kanaán-iye kwésune. ¹²ímo makáunda-yantaakona aambá á'a awáné'a
makáunda-yantaakona aambá á'a awáné'a kwéunana Áánútu imáyáa
símísana sirunkó kawel'á kwéisa'a máyaumne. amápa-tantaa'a kesóp'a'a

tiráimba évaka-tawai toómbá maré'a évaka-tawai káno'a maé'a évaka-tawai sáwíva-tantaa'a maré'a évaka-tawai íma sáwíva-tantaa'a maré'a miráumai mé'a kanaán-iyé sé'a máyaumne. ¹³ Ísu Káráísiti asirayámbá símakaisa'a amápa-tantaa'o kesópa'o tiráimba asirayánkwárá'á toké'a máyaumne. ¹⁴ ánivo umbai-yántáá'ó kesópa'o tiráimba keinárawa'a súwa'naa uráamba kawé'a uráawe.

¹⁵ aiva'á áséi-kwasai kosimátíma'mae'a kwéiyé'a kentí maramá Másétóniyaa-marama tuwé'a ó'on-o'om-barava'a kosimátíma'mae'a kwénaaunda-kanaavimba keinárawa'a Vírípai-naopaken-kwaasiye su'mai kwésuwa'naa-e'a évaka-tantaa'a násímakaawe. Áánútuna kwaási ó'on-daopimpakewai íma násímún-aimba ísaraawe. ¹⁶ Tésárónaikaanaopa'a komáyaawanda-kanaavimba évaka-tawai keinárawapinkemba évakarawai timé'a ti'márówasa mánásímakaawe. ¹⁷ nááwiya mánásimenaao-imayaa íma kwéunda pó'a násimiyawai Áánútu kawé'-mévámbá timínda-meyanko iyíníye-imayaa kwéune. ¹⁸ Épavarotaitasimba amé'a ai'márówana másímakain-tantaa'a aráá'a makáumne. másímakain-tantaa'a Áánútumba ámakaamba áséi-kwiyumba iséna aamoí kwéin-tantaakaamba makáumne. ¹⁹ Ísu Káráísitiye tarúmaimo máyáantavena kesí Áánútu amápa-tantaakona ááimba póna keinárawatavena kwembó arááímo tain-tántáá'á timíníye. ²⁰ Áánútu kentáásivowa kwená ó'oran-aaimba kwaíkwai'a ínimba árarair-aimban-iyé.

²¹ Áánútuna kwaási Ísu Káráísitiye tarúmaimo máyáan-kwaasiyave'a sé'a kawé'á umái máéro kwésune. Áánútuna kwaási kesé máyáan-kwaasi keinárawatavesa sésa kawé'á umái máéro kwésewe. ²² Áánútuna kwaási Árómáa-naopa'a máyáawaiye Árómáani-kamaani anóndakona kwaásiti mayái kwémayaawai keinárawatavesa sésa kawé'á umái máéro kwésewe.

²³ Ísóigo Ísu Káráísiti keinárawate ména úwoi kwétuwa'naa-intave'a námúnaa kwésune.

kemá Póro sún-da-aimba ánásaiye.